



NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jaargang 34 - nr 4 - oktober 2015

Grauwe gans, toch
niet zo grauw

Cursus "Vogels"

't Bieteutje



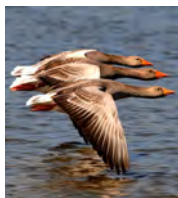
Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkevorsel, Hoogstraten, en Baarle-Hertog.

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met 99.000 aangesloten gezinnen, 5.000 vrijwillige medewerkers en 20.000 hectare natuurgebied in beheer, is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie. Natuurpunt Markvallei werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klapenster in Wortel-Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... en iedereen is welkom!



Op de cover Gauwe ganzen in vlucht, een voorproefje van de tentoonstelling van René Van Echelpoel (september 2016 - De Klapenster)

Lid worden

Door overschrijving van 27 euro op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'.

Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en het Bieteutje. Je geniet daarnaast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening BE van Natuurpunt Markvallei vzw.

Informatie

Voor alle info:
bc.deklapekster@natuurpunt.be - 03 383 02 08

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 - BIC GEBABEBB met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Voorwoord



Hallo leden van Natuurpunt Markvallei,

2015 bestempelen we nu al als een recordjaar. We slaagden er met onze afdeling in om bijna 50 ha natuur veilig te stellen. De grote brok situeert zich natuurlijk in Meerle. Daarnaast lijkt het erop dat we de kaap van 800 aangesloten gezinnen naderen.

Het heeft ons jaren gekost om te komen waar we nu staan. Dat heeft vooral veel inzet gekost, van mensen die met hart en ziel aan de natuur en aan onze vereniging verbonden zijn. Nog altijd wordt door een kerngroep keihard aan de kar getrokken. Vele inspanningen zijn niet zichtbaar, maar dragen wel bij tot de stappen die we zelfzeker vooruit zetten.

Het resultaat van zo'n koppige en zelfzekere werkgroep heb je nu in handen. 't Bieteutje ziet er een beetje anders uit. Jarenlang behielpen Ingrid en Wim zich met de schaarse middelen die ze tot hun beschikking hadden om driemaandijks een afdelingstijdschrift af te leveren. Het werd tijd dat ze hulp kregen en dat we het roer resoluut omgooiden. We gaan voortaan voor een blad met een professionele look, maar niet zonder eerst een woord van dank uit te spreken voor de jarenlange inzet van Ingrid en Wim.

Wim en Ingrid maken overigens nog altijd deel uit van de redactie en zullen ongetwijfeld hun kennis ter beschikking blijven stellen. Het redactieteam (werkgroep communicatie) bestaat voor het overige uit Geert Brosens, Marc Van Opstal, Chris van Boxel, Johan Lauryssen, Edwin Groenendijk, Bart Royens en ondergetekende. Mensen die kennis hebben van InDesign, foto's kunnen aanleveren, teksten kunnen schrijven, adverteerders kunnen ronselen ... zijn nog altijd welkom!

We wensen jullie in ieder geval veel leesgenot. Het zal even wennen worden, maar we zijn er zeker van dat ons Bieteutje voortaan iets langer op de salontafel zal blijven liggen. Dat er links of rechts nog wat kan gesleuteld worden aan ons tijdschrift nemen jullie er hopelijk graag bij.

Drej Oomen, voorzitter Natuurpunt Markvallei

Kort nieuws

Tekst: Bart Royens

Wekelijkse werkdagen

Hoe kan je beter starten met een team om wekelijks werkjes uit te voeren dan in augustus, de "oogstmaand". Onder het motto "werk genoeg voor iedere week" is een groepje mannen gestart met op elke maandagvoormiddag de handen uit de mouwen te steken in één van onze mooie natuurgebieden. Zo hebben ze ondermeer al ettelijke vierkante meters geplagd in onze nieuwe aanwinst De Rooy aan het ven met waardevol hoogveen en gagelstruweel. Het veenpluis, dopheide en het zeldzame vaal veenmos zullen er wel bij varen! Voorlopig is het nog een mannenklubje met snorren, baarden, kalende hoofden en grijze lokken maar een vrouwelijke toets bij het wilgen knotten is steeds welkom.

Ben jij geïnteresseerd en kan je je af en toe vrij maken op maandagvoormiddag van 9 tot 12, dan kan je je aanmelden bij Edwin Groenendijk egroenendijk@telenet.be. be om op de hoogte te blijven van de geplande werken.

Bijna 2000 soorten

Ruim 130 specialisten uit Vlaanderen en Nederland liepen van vrijdagavond 12 juni tot en met zondag 14

juni de zandwegen van de vallei van het Merkske plat om de lokale biodiversiteit in kaart te brengen.

Op 1 september stond de teller op 1961 soorten en het totaal stijgt nog elke dag!!! (http://waarneming.nl/1000_soortendag_merkske.php)

Dit indrukwekkende aantal is het resultaat van de "plezierige samenwerking", zoals de Nederlanders het noemden, tussen diverse organisatoren (Staatsbosbeheer, Agentschap voor Natuur en Bos, Waarnemingen.nl, Waarnemingen.be, EIS Kenniscentrum Insecten en Natuurpunt Markvallei,) waarbij de grens tussen Nederland en Vlaanderen compleet vervaagde. Hiermee werd de vallei van het Merkske op de kaart gezet als een top-natuurgebied met een unieke gastvrijheid, wat bevestigd werd door de lovende commentaren van de deelnemers tijdens het ontbijt en het uitgebreide vegetarische buffet wat de traditionele BBQ deed vergeten. Onze vrijwilligersploeg heeft tijdens dit weekend weer al zijn troeven uit de kast gehaald om dit gebeuren tot een mooi einde te brengen. Bedankt aan iedereen!!!

Tot slot nog even vermelden dat gaffelwaterjuffer en paardenhaarzegge werden aangetroffen, enkele bijzondere soorten die nog nooit eerder in het gebied werden waargenomen. Kers op de taart was natuurlijk ook het mooie moment dat kopvoorn en kleine modderkruiper werden opgevisst welke niet mochten ontbreken op het lijstje.



zelfsteam - Yvonne Engelen



1000-soortendag © Geert Brosens

Nieuws van Regio Taxandria

Niet alleen de bruinvissen lopen gevaar. Federaal minister Vande Lanotte, die bevoegd is voor de Noordzee, ergert zich meer en meer aan de Nederlandse vissers die uitvaren in de verboden zone waar onze windmolens zich bevinden. Die zones zijn op korte tijd namelijk uitgegroeid tot kraamkamers waar het krioelt van de jonge vis en daar zijn die Nederlandse vissers natuurlijk op uit. Momenteel zijn er al zoveel discussiepunten tussen Vlaanderen en Nederland dat de heikele kwestie van illegaal vissen wel eens de discussie te veel zou kunnen worden.

Ondertussen is er alweer een nieuw probleem ontstaan in onze zeeën, want door de milieuramp in Fukushima wijken Japanse vissers nu meer en meer uit naar de Atlantische Oceaan. Zoals bekend nemen die vissers het vaak niet zo nauw met de regels. Een nieuwe visseroorlog is wellicht in de maak.

Sterke start van het zeisteam

Dat zeisen niet meer van deze tijd is wil het zeisteam niet geweten hebben. Een zeis is goedkoop, geluidloos (ge kunt al eens een klapke doen tijdens het werken), geurloos (ge riekt de watermunt onder uw voeten en gene naftdoemp), heeft weinig onderhoud nodig en ge moet niet tanken (allen op tijd ne slok water en op't einde een fris pintje). Genoeg motieven om de bosmaaier aan de kant te gooien. En dus werden snode plannen aan de toog van de klapkester (ja daar gebeurt het) om een zeisploeg op te richten. Een eerste schuchtere poging was er ter voorbereiding van de Big Jump en werden de bermen gemaaid om de jumpers wat meer ruimte te geven. Daarna volgde het echte werk en werd in twee maaibeurten ruim 3000 m2 grasland gemaaid in De Rooy. Het team groeide ondertussen uit van een duo tot een sextet. Kan je zeisen of heb je zin om het te leren en deel uit te maken van het zeisteam, neem dan contact op met Bart Royens bart.karolien@scarlet.be.

Den Rooy

Historische achtergrond

Natuurpunt heeft met de aankoop van Den Rooy een fraai stuk natuur verworven. De verkennende wandelingen en de eerste werkzaamheden tonen ten overvloede de waarde van het verworven gebied. Dat Natuurpunt tegelijk een stuk historisch erfgoed verworven heeft, is mogelijk minder bekend. Maar het belang daarvan kan nauwelijks overschat worden. Een klein stukje geschiedenis maakt dit duidelijk.

Tekst: Jan Fret

Tot de helft van de 19e eeuw was zowat heel Meerle – en wijde omgeving – ruw onontgonnen heidegebied, dat grotendeels in handen was van de Hertog van Salm Salm. Door schulden en een erfeniskwestie, moest hij een groot deel van zijn gronden verkopen. Ook de gemeenten worden in 1853 door de overheid verplicht om hun braakliggende gronden te ontginnen of te verkopen. Die maatregel was een gevolg van een aardappelziekte die de streek teistert en een ware ramp is voor de inwoners.

Dat leidt tot een verschuiving in grondbezit. Van de ingezetenen naar rijke beleggers die vreemd zijn aan de Noorderkempen. Waaronder Jacquemyns (240 ha) en Voortman (400 ha). De prijzen van de gronden verdriedubbelden tussen 1845-1850. De meeste industriële verkozen de goedkoopste en traagste manier van ontginnen: het aanplanten van bossen met het oog op een lucratieve houthandel.

Voortman en Jacquemyns

Het verhaal van de familie Voortman begint bij Abraham Voortman. Geboren op 26 juli 1758 in Weesp (Nederland) komt hij in 1783 naar Gent. In 1790 richt Abraham Voortman samen met Frans De Vos een bedrijf op om katoen te bedrukken. Het is een beschei-

den bedrijf dat zal uitgroeien tot één van de grootste textielfabrieken van Gent. Abraham Voortman trouwt in 1792 met Maria De Vos. Ze hebben drie kinderen: een dochter Rosalie en twee zonen, François en Jean Baptiste. Twee van hen, Rosalie en haar broer Jean Baptiste, trouwen alle twee met een telg uit de familie van Zantvoorde. Beide 'takken' van de familie zijn vanaf 1845 betrokken bij de aankopen van gronden in Meerle.

Een dochter van Rosalie Voortman huwt met Edward Jacquemyns, doctor in de geneeskunde en in de farmaceutische en natuurwetenschappen. Jacquemyns komt, mede door zijn huwelijk, als scheikundige en als vennoot in het bedrijf van zijn oom Jean Baptiste Voortman.

Hij overtuigt hem om samen in gronden te investeren. Met zijn kennis van de scheikunde wil hij de basis leggen voor moderne landbouwexploitaties, die vorm krijgen bij de ontginning van de gronden die ze kopen in Meer, Minderhout en Meerle. Het zijn barre braakliggende gronden, die langzaam omgetoverd worden tot rendabele bossen, weiden en akkergronden.

Verkoop van de eeuw

'De eerste gronden die Voortman en Jacquemyns hier kopen, komen uit spraakmakende publieke verkoop van de eigendommen van de hertogen van Salm-Salm. Voortman en Jacquemyns kopen op 16 en 17 mei 1845 in totaal 239 ha van de eigendommen van de hertogen. Het zijn o.a. de Heerleshoeve, de Mosthoef, een jachthuis en een hoeve op Heerle en gronden in Minderhout en in Meer. Ze kopen nog andere eigendommen, o.a. op 21 juli 1846 de boerderij van Meyvis en op 12 oktober 1846 de gronden langs den Hoogen Rooy. Ze kopen ook gronden aan die eigendom zijn van de gemeente Meerle.



Villa Den Rooy in 1894 © Clara Dobbelaere

Hun samenwerking zal tien jaar duren; op 2 maart 1855 scheiden hun zakelijke wegen. Bij de verdeling van de eigendommen gaan de noordelijk gelegen gronden naar de familie Voortman, terwijl de meer zuidelijk gelegen gronden (Heerle's Hof) eigendom worden van Jacquemyns.

Villa Den Rooy

De ontginning van de gronden is een belangrijke onderneming en laat de Gentse industrieel Jean Baptiste Voortman toe om te midden van zijn eigendommen een buitenhuis te bouwen: 'Villa den Rooy'. Te bouwen, een 'Plaizanterie of 'Hof van Plezantiën'. Hij beleeft er zelf weinig plezier aan, want hij sterft in 1862. Zijn zoon Jules zal de zaak van zijn vader én de ontginning van de gronden in Meerle verder zetten.

Villa 'Den Rooy' is een soort moederhuis van de familie Voortman. Binnen de familie werd dit 'La Maison Mère' genoemd. Het is een prachtig eigendom, gelegen in een bosrijke omgeving. Een prachtige vijver sluit de omgeving van het kasteeluitzicht af.

Van de volgende generaties bleef Jean op het ouderlijk huis terwijl Robert een riante woning bouwde op de Voort (Iepenrooy). Wanneer Jean Voortman, zoon van Jules, in 1947 overleed nam zijn dochter de villa over. Zij was gehuwd met de heer Neefs de Sainval. Na het overlijden van haar moeder, erfde de enige dochter Mevrouw Lucienne Veverysen de villa 'Den Rooy' en de gronden. Zij verkoopt in 1979 de bezittingen aan de verzekeringsmaatschappij Mercator, die het 66 ha grote centrum gebruikt als conferentiecentrum. Op de plaats van de vroegere stallen bouwt men een nieuw verblijf met vergaderzalen en hotelkamers. In 2012 verkoopt Mercator het goed aan investeerders uit de evenementensector. Zij focussen op de uitbating van het conferentiecentrum en willen de hotelfunctie van Den Rooy versterken. In die optiek besluiten ze in 2014 het grootste deel van het omliggende natuurgebied aan Natuurpunt te verkopen.

Bronnen: 'Meerle door de eeuwen heen' - Kannunnik Jansen en L. Van Nueten; 'Edouard Jacquemyns 'Landbouwproject Heerle' - eindwerk Stijn Cools; De Hoogstraatse Maand Nr. 217 – mei 2003: Clara Voortman – Een Dame van stand.



de Pastinakel

Kruiden- en natuurvoeding

VRIJHEID 86 - 2320 HOOGSTRATEN
TEL. 03 314 32 82
FAX 03 314 15 33

**Wollen dekbedden
en onderdekens**
Zo, ma gesloten

B.T.W. BE 0686.067.934

Nieuw! Meer vogels in uw tuin met Pindybird!

Pindybird is een goede aanvulling op het eetpatroon van alle buitenvogels. Voedzaam, calorierijk en geen toegevoegde zouten. Bied de buitenvogels voortaan onbeperkt en het gehele jaar door bijvoeding aan!



€39,95



Vanaf €7,45



Vanaf €4,45



€2,95

Uw Tuin en Dier
- www.uwtuinendier.com -

Zowel online te koop, als bij ons in de winkel!

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN



Graag tot uw dienst, ook voor

- ✓ Uw verzekeringsdossier
- ✓ Spaar- en beleggingsadvies
 - ✓ Woonkrediet
 - ✓ Financieringen
- ✓ Gratis zichtrekening
- ✓ Pensioenplanning
- ✓ Fietsverzekering

Meerdorp 21 – 2321 Meer
tel 03 315 72 54
info@vanbavelrommens.be

www.vanbavelrommens.be

cbfa 11590 AcB

onafhankelijk verzekeringsmakelaar & AXA-bankagent



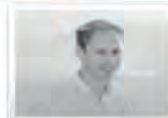
Jef Van Bavel
Zaakvoerder



Suzanne Haest



Christiane Simons



Johan Cocls



Frank Van Oers

Bart Clauwaert in de kijker

Zonder de niet aflatende inzet van vele tientallen vrijwilligers zou Natuurpunt Markvallei nergens staan.

Hoog tijd om even te kijken wie die stille en bescheiden krachten zijn. Met deze gloednieuwe rubriek zetten wij er vanaf nu elke keer een in het zonnetje. Bart Clauwaert, elke vrijdag samen met Marleen op post in de Klapekster, mag de spits afbijten.

Tekst: Drej Oomen - Foto: Bart Clauwaert



Bart Clauwaert, iedereen kent hem ondertussen wel. Het is een bekend gezicht geworden in Hoogstraten. Geworden, want zijn roots liggen elders... in Meldert (Hoegaarden).

Hoe kom je dan hier terecht Bart?

‘Ongeveer vijf jaar geleden maakte ik voor het eerst kennis met Bezoekerscentrum De Klapekster en Natuurpunt in de Markvallei. Dat gebeurde via een vriendin die mij regelmatig uitnodigde om eens te komen wandelen in Wortel-Kolonie.’

‘Als kind had ik al heel vroeg interesse voor de

natuur. Die interesse kon ik overigens goed combineren met een voor mij toen al fascinerende hobby, fotografie.’

Wat waren je eerste contacten met natuurbescherming?

‘Veertig jaar geleden leerde ik Hugo Abts (voorzitter Natuurpunt Beheer vzw, nvdr) kennen. Hij woonde net als ik in Meldert, maar een straat verderop.’

“Aan de hand van foto’s kan ik de mensen laten meegenieten van dingen die zij over het hoofd zagen.”

‘Hugo was toen al een fervent bepleiter van natuurbescherming, een echte pionier.’

‘Hij zat in het Brabantse OROMB, wat Natuur en Land-

schap werd en later fusioneerde met Natuurpunt. Hij kwam mij regelmatig halen als hij wat nieuws ontdekt had en als veertienjarige ging ik al mee beheerswerken uitvoeren in De Snoekengracht (toen het eerste natuurgebied in de buurt), maar ook in de de Gaumestreek in de buurt van Arlon.'

Wat trekt je zo aan in de Noorderkempen? Je blijft hier nu toch al een tijdje hangen?

'Waarom de Noorderkempen mij zo boeit? Ik hou van streken waar je kan doortrekken zonder echt uit de natuur te moeten stappen. In het zuiden van Vlaams Brabant kan je gaan stappen en voor je het weet zit je midden in de Ardennen. Maar ook hier kan je van het ene naar het andere stukje natuur trekken. Die ongereptheid, de ruimte, ... dat trekt me enorm aan.'

Hoe draag jij je steen(tje) bij voor meer natuur?

'Ik ben iemand die bij de geboorte twee gouden handen kreeg, beroepsmatig heb ik die eigenlijk dagelijks nodig. Maar als ik ergens een steentje kan bijdragen om iemand of een organisatie te helpen waar ik zelf achter sta, doe ik dat ook met veel plezier.'

'Dat geldt ook voor de natuur. Als fotograaf zie je meestal meer dan de doorsnee wandelaar. Aan de hand van foto's kan ik de mensen laten meegenieten van dingen die zij over het hoofd zagen. Wellicht zullen ze er tijdens één van hun volgende wandelingen meer aandacht aan besteden. Onbewust gaat deze wandelaar dan ook meer respect tonen, zeker wanneer je er, tijdens een namiddagje Klapenster, nog de nodige uitleg bij kan geven.'

Wat wens je voor jezelf en voor Natuurpunt Markvallei?

'Als vrijwilliger een klus klaren in De Klapenster, de bezoekers de nodige info meegeven en nieuwe mensen leren kennen zijn zowat de voornaamste redenen om met veel plezier in De Klapenster te werken.'

'Persoonlijk hoop ik nog een heel tijdje te kunnen werken privé, maar zeker ook voor Natuurpunt en als ik nog lang voor Natuurpunt kan werken betekent dat het sowieso goed gaat met Natuurpunt Markvallei.'

We wensen het Bart (en onze vereniging) uiteraard van harte toe! Bedankt Bart, voor het vele werk.

VRIJWILLIGERSVACATURES BIJ NATUURPUNT

TAPPERS

Hou je van sociale contacten? Zie je het wel zitten om regelmatig een keer achter de toog plaats te nemen en de bezoekers te bedienen en informatie te geven? Dan ben je onze man/vrouw voor het open houden van De Klapenster!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be.

ADMINISTRATIEF MEDEWERK(ST)ER

Natuurpunt Markvallei is overal! Op websites, Facebook, Uit-in-Vlaanderen,... Maar een grote organisatie, met veel activiteiten vergt ook veel administratie. Ben je vertrouwd met een computer en courante software? Misschien kan jij als vrijwilliger op administratief vlak je steentje bijdragen. Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be of mvanopstal@telenet.be

Pontische Rhododendron

Natuurpunt zal in de Rooy overgaan tot het bestrijden van rhododendron (*Rhododendron ponticum*).

Natuurpunt zal dit doen omdat deze invasieve exoot* zich explosief weet te vermeerderen op geschikte standplaatsen (zoals de Rooy) en hierbij een duidelijk negatief effect heeft op de aanwezige flora, fauna en het boshabitat.

De in de vroege zomer bloeiende rhododendron komt van nature voor in landen langs de Middellandse Zee kust en bleek zich goed aan te kunnen passen aan ons klimaat en standplaats (ze groeit graag op licht zure, zandige gronden). Hij werd aangeplant in diverse landgoederen in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, België en Nederland. Al gauw bleek echter, dat deze soort zich heel goed wist te handhaven en zich ook goed kon verspreiden.

Bij de bestrijding van de Pontische rhododendron houden we rekening met het historische karakter van de Rooy. De soort is namelijk bewust in het bos aangeplant bij de aanleg van het domein, de soort heeft dus ook een historische waarde voor het terrein. Daarom zal de Pontische rhododendron op enkele plaatsen gespaard worden zodat er ook in de toekomst nog genoten kan worden van deze prachtig bloeiende struik.

Het weefsel van rhododendron bevat aanzienlijke hoeveelheden toxische stoffen.

Negatieve effecten van de Pontische rhododendron: Rhododendron heeft een negatief effect op de natuurlijke verjonging van struiken en bomen. Dit komt door de hoge schaduwdruk die de soort creëert en het slecht verterende strooisel. Er ontstaat dus een dikke strooisellaag (licht toxisch en zuur) die er voor zorgt dat zaden slecht kunnen kiemen. Natuurlijke

bosverjonging wordt hierdoor bijna onmogelijk.

Het voorkomen van de soort heeft ook negatieve effecten op de mos- en kruiddaag. Ook de fauna wordt negatief beïnvloed door de aanwezigheid van rhododendron. Het weefsel van rhododendrons bevat aanzienlijke hoeveelheden toxische stoffen. Het loof is oneetbaar voor gewervelde dieren. Een gering aantal insecten kunnen de plant als voedsel gebruiken. Bossen gedomineerd door rhododendron bevatten daarom veel minder voedsel (ongewervelden) dan bossen met een natuurlijke vegetatie. In eikenbossen in Ierland heeft men gemerkt dat dit gevolgen heeft op de broedvogelstand. In rhododendronbossen komen minder soorten broedvogels voor en de aantallen zijn lager. Zelfs het stuifmeel bevat voor bijen toxische stoffen.

Een bijkomend probleem is dat de Pontische rhododendron drager en verspreider kan zijn van de plantenziekte *Phytophthora ramorum*. De pseudoschimmel veroorzaakt in Californië (VS) op grote schaal sterfte onder de daar inheemse eiken en andere soorten loofbomen. Ook bij ons kunnen loofbomen geïnfecteerd worden door deze ziekte en sterven (bij ons zijn eiken en beuk het gevoeligst).

*Een exoot is een soort die, zonder de hulp van de mens (bewust of onbewust), nooit een bepaalde streek zou kunnen bereiken. Een invasieve exoot is een soort die zich explosief kan vermeerderen in een gekoloniseerde streek. Hierdoor verdringt deze andere, inheemse, soorten waardoor de 'nieuwe' soort ecologische en/of economische schade kan veroorzaken.

Bronnen:

- De bestrijding van invasieve uitheemse plantensoorten (Probos) – Casper de Groot & Jan Oldenburger – Wageningen, september 2011

Activiteiten

ZONDAG 4 OKTOBER 2015: ZONDAGSWANDELING - EUROBIRDWATCH

Deze zondagswandeling kadert in Euro Birdwatch, een internationale vogelteldag die wordt georganiseerd door Birdlife International. Onder leiding van een ervaren vogelgids trekken de deelnemers de vallei van het Merkske in. De verscheidenheid aan biotopen maakt het mogelijk verschillende soorten vogels waar te nemen. De wandeling is gratis.

Bijeenkomst: 09.00 u. in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurland.be, 03 383 02 08

Vrijdag 9 oktober 20u - Lezing - IJsland

ZATERDAG 10 OKTOBER 2015: BEHEERSWERKEN - DEN ROOY

De voorbije weken werd al heel wat werk verricht in het natuurreserveaat. Elke week op maandagvoormiddag steekt een ploeg van een achttal vrijwilligers de handen uit de mouwen. Zaterdag 10 oktober wordt een werkdag georganiseerd met het oog op de verkenningwandelingen van zondag 18 oktober. Heb je zin om een keer mee te komen helpen? Je bent van harte welkom.

Bijeenkomst: 08.45u. op het gemeenteplein in Meerle

Info: egroenendijk@telenet.be

ZATERDAG 10 OKTOBER 2015 NACHT VAN DE DUISTERNIS

Op zaterdag 10 oktober organiseren we de Nacht van de Duisternis die deze keer volledig in het teken staat van "stilte". De Nacht van de Duisternis vraagt aandacht voor de gevolgen van de lichtpollutie en wordt dit jaar ook georganiseerd in de Week van het Bos. Aangezien het stadsbestuur van Hoogstraten druk doende is om van Wortel Kolonie een stiltegebied te maken, lijkt het Natuurpunt Markvallei logisch om alvast een

keer bij die stilte stil te staan. Stilte en duisternis, het lijken bondgenoten om mensen en dieren op een verkeerd spoor te brengen. Maar we passen ons ongewoon goed aan die omstandigheden aan. Dat kan je aan de lijve ondervinden tijdens een duisterniswandeling waarbij stilte centraal staat. Een aanrader voor het hele gezin.

Bijeenkomst: 20.00u in het bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Herinnering - 11 oktober 9u - Uitstap cursus macrofotografie

Herinnering - 11 oktober 14u - Excursie cursus paddenstoelen

Activiteiten

ZONDAG 11 OKTOBER 2015: BOMENWANDELING

In het kader van de Week van het Bos organiseert Natuurpunt Markvallei een heel bijzondere wandeling in Wortel Kolonie. Dendroloog Joost Verbeke neemt geïnteresseerden mee op pad voor een geanimeerd wandeling waarbij bomen centraal staan. Joost Verbeke is gepassioneerd door bomen en kan er bijzonder enthousiast over vertellen. Tijdens de wandeling heeft Joost niet alleen oog voor de bijzondere soorten en variëteiten, maar ook voor de geschiedenis en de verhalen verbonden aan de bomen. In Wortel Kolonie staan prachtige bomen en elke boom heeft zijn verhaal.

Bijeenkomst: 14.00 u. in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 14 oktober 19.30u - Plantencursus

Herinnering - 16 oktober 20.00u - Cursus Macrofotografie

ZONDAG 18 OKTOBER 2015: VERKENNINGSWANDELING DEN ROOY

Natuurpunt kocht eerder dit jaar 42 ha natuur in Den Rooy in Meerle. In het kader van de Week van het Bos organiseert de natuurvereniging geleide verkenningswandelingen in het domein. Met deze wandelingen wil Natuurpunt de wandelaars tonen welke richting de natuurvereniging uit wil met het beheer. De gidsen geven uitleg over de historiek van het gebied, over de toekomstige openstelling en over de beheersmaatregelen. Voor heel wat mensen wordt het ongetwijfeld een aangename

kennismaking met het prachtige natuurgebied en een voorsmaakje van de definitieve openstelling. Aan die openstelling wordt op dit ogenblik hard gewerkt.

Vertrek: de gidsen vertrekken tussen 9u en 15u
Bijeenkomst: De vertrekplaats wordt aangegeven vanaf de Ulicotenseweg in Meerle.

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

ZONDAG 18 OKTOBER 2015: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel-Kolonie. Deze wandelingen hebben oog voor natuur en historie en zijn gratis. Op zondag 18 oktober staat de wandeling uiteraard ook in het teken van de Week van het Bos.

Bijeenkomst: 14.00 u. in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Activiteiten

OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER: NATUURFOTO'S IN DE KLAPEKSTER

Natuurpunt Markvallei toont in de maanden oktober tot december fotowerk van haar leden in het bezoekerscentrum De Klapenster. De afdeling van Hoogstraten, Rijkvorsel en Baarle heeft een actieve fotowerkgroep. De mooiste vakantie-natuurfoto's hangen te schitteren in het bezoekerscentrum De Klapenster. Je kan de tentoonstelling gratis bezoeken tijdens de openingsuren van het bezoekerscentrum.

Volgende foto-tentoonstelling: Cirkels in de Natuur

De kaders zullen begin januari 2016 vervangen worden door foto's in het thema "Cirkels in de natuur". Zie jij ook graag je foto in deze tentoonstelling? Stuur dan je foto's in hoogste resolutie via "We-transfer" naar verschraegen.wim@telenet.be

Vrijdag 23 oktober 20u - Lezing - Natuurfotografie

Herinnering - 25 oktober 14.00u - Excursie cursus paddenstoelen

ZONDAG 1 NOVEMBER 2015: ZONDAGSWANDELING - GROESKE

Buurtschap 't Groeske vormt samen met de buurtschap 't Schrans en Schootsen Hoek het dorp Castrelré. 't Groeske ligt aan het oude akkercomplex en is vermoedelijk de oudste kern, van waaruit in de Middeleeuwen de ontginning is begonnen. Sinds 1900 is de verkavelingsstructuur van akkers en beemden en het natuurlijk verloop van het Merkske ongewijzigd. De wandeling is gratis.

Bijeenkomst: 13.00 u. op het kerkplein in Minderhout

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Vrijdag 6 november 20u - Lezing - De Vrouw in de Masaai gemeenschap

Herinnering - 11 november 19.30u - Plantencursus

ZATERDAG 14 NOVEMBER 2015: BEHEERSWERKEN - HALSCHE BEEMDEN

We steken de handen uit de mouwen samen met de vrijwilligers van Staatsbosbeheer. Veel snoeiwerk en dan nog wat sloten en greppels openmaken. Heb je zin om een keer mee te komen helpen? Je bent van harte welkom.

Bijeenkomst: 08.45u. Kerkplein in Minderhout

Info: egroenendijk@telenet.be of 0478 684628

Meebrengen: Laarzen, spade, takkenschaar, beugelzaag, ...

Activiteiten

ZONDAG 15 NOVEMBER 2015: FOTO-EXCURSIE - KROCHTEN

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei organiseert op zondag 15 november een foto-uitstap in het natuurgebied De Krochten. Wim Verschraegen en de overige leden van de fotowerkgroep nodigen iedereen met interesse in natuurfotografie uit om dit mooie gebied mee vast te leggen.

Bijeenkomst: 09u. aan de vredesboom in Meer

Info: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)

ZONDAG 15 NOVEMBER 2015: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel-Kolonie. Deze wandelingen hebben oog voor natuur en historie en zijn gratis.

Bijeenkomst: 14.00 u. in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Vrijdag 20 november 20u - Lezing - Natuurfotografie door René Van Echelpoel

ZATERDAG 21 NOVEMBER 2015: PLANT EEN STRUIK

Naar jaarlijkse gewoonte verkoopt Natuurpunt Markvallei met steun van het stadsbestuur streekeigen plantgoed. Er is een aanbod van verschillende fruitbomen, struiken en interessante planten voor bijen en vlinders.

Je kan ook tuinpakketten (30 planten) geschikt voor de aanplant van een haag of vogelbosje bestellen.

Wil je plantgoed bestellen?

Je kan de bestellijst verkrijgen bij de milieudienst, in het bezoekerscentrum De Klapekster of invullen op www.hoogstraten.be.

Alle bestellingen moeten binnengebracht worden voor 20 oktober 2015. De opbrengst van de actie is ten voordele van de natuurgebieden in Hoogstraten.

Meer info | Milieudienst Hoogstraten | ingrid.brosens@hoogstraten.be | 03 340 19 43

Activiteiten

VRIJDAG 27 NOVEMBER 2015: FOTOCAFE - LANDSCHAPPEN

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei koppelt het leerrijke aan het aangename. Tijdens hun fotocafés ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom. Je brengt vijf door je zelf genomen foto's mee over het thema en eventueel 5 andere vrije natuurfoto's. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntafstanden, ... Het thema is deze keer "landschappen".

Bijeenkomst: 20.00 u. in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be

Herinnering - 28 november 09.00u - Excursie Plantencursus

Vrijdag 4 december 20u - Lezing - de Kempen 100 jaar geleden

ZONDAG 6 DECEMBER 2015: ZONDAGSWANDELING - BOLKSE BEEK

De vallei van de Bolkse Beek is een prachtig stuk natuur van ca. 25 ha. in het noordoosten van Rijkevorsel. Het landschap bestaat uit vochtige graslanden omgeven door bossen. Door de graslanden lopen houtkanten en er zijn ook enkele mooie waterpartijen aanwezig. De wandeling is gratis.

Bijeenkomst: 09.00 u. aan 't Bolks Heike (Bolk 10, 2310 Rijkevorsel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 9 december 19.30u - Plantencursus

Vrijdag 18 december 20u - Lezing - Biodiversiteit

ZONDAG 20 DECEMBER 2015: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel-Kolonie. Deze wandelingen hebben oog voor natuur en historie en zijn gratis.

Bijeenkomst: 14.00 u. in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Overzicht lezingen

LEZINGEN NAJAAR 2015 - VOORJAAR 2016

Naar goede gewoonte organiseren we ook dit winterseizoen een aantal boeiende lezingen. Alle lezingen vinden plaats in de Klapenster, en zijn gratis bij te wonen.

Bijeenkomst: 20.00 u. Klapenster, Kolonie 41, Wortel

Info: 03 383 02 08

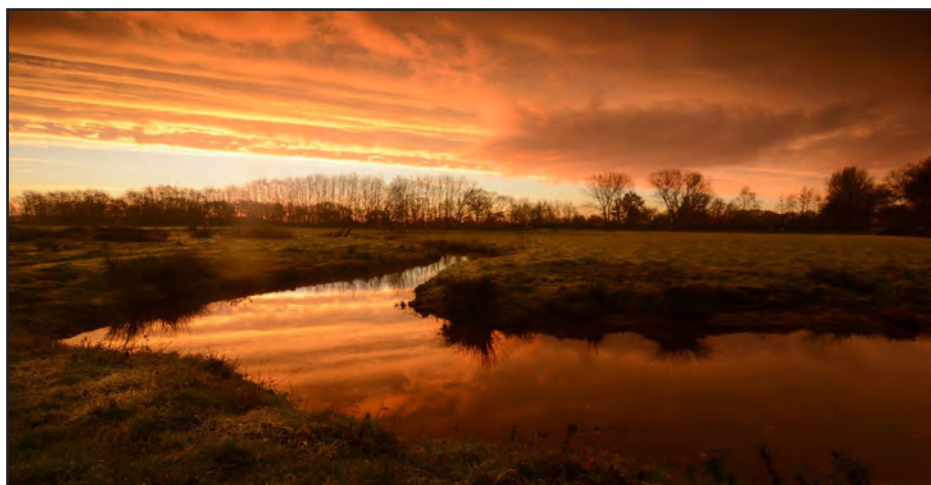
bc.deklapekster@natuurpunt.be

VRIJDAG 9 OKTOBER 2015: IJSLAND DOOR FOTOCLUB BRAFODIA

Fotolezing door Brafodia, één van de fotokringen van Brasschaat dat al meer dan 50 jaar bestaat. Ieder jaar maken ze ook een reis. Afgelopen jaar was dit naar IJsland. We krijgen een chronologisch opgebouwde reeks dat bestaat uit beelden van vier van de leden en gemonteerd op muziek.

VRIJDAG 23 OKTOBER 2015: NATUURFOTOGRAFIE IN DE VALLEI VAN HET MERKSKE IN DE VIER SEIZOENEN

Geert Brosens en Wim Verschraegen, actieve fotografen van Natuurpunt Markvallei, fotograferen het liefste in het gevarieerde en uitgestrekte landschap van de vallei van het Merkske. We laten jullie kennismaken met wat er doorheen het jaar te fotograferen valt in deze grensoverschrijdende vallei.



Overzicht lezingen

VRIJDAG 6 NOVEMBER 2015: ONDERZOEK VAN DE VROUW IN DE MAASAI GE-MEENSCHAP DOOR HANNELORE VAN BAVEL

Hannelore doet onderzoek (UGent) naar de positie van de vrouw in de Maasai gemeenschap. Ze is gestart met een onderzoek naar vrouwenbesnijdenis bij de Maasai voor haar thesisonderzoek voor de Master of Arts in Gender & Diversiteit aan de UGent. Voor die thesis focust ze op vrouwenbesnijdenis en hoopt dat ze nadien kan doctoren rond de bredere positie van de Maasai vrouw. Tijdens haar onderzoek is gebleken dat de Maasai vrouw wel met meer uitdagingen wordt geconfronteerd dan enkel besnijdenis: gedwongen (kind)huwelijken, polygamie (met bijkomend risico van snelle HIV/soa verspreiding), huiselijk geweld, geen recht op bezittingen noch erfrecht, zware huishoudelijke taken,...

Ze werkt samen met fotografe Liza Van der Stock die prachtige beelden heeft gemaakt bij het onderzoek. Hannelore wil een lange termijn project oprichten dat vooral focust op onderwijs en gendergelijkheid.

VRIJDAG 20 NOVEMBER 2015: DE NATUUR DOOR HET OOG VAN DE CAMERA DOOR RENÉ VAN ECHELPOEL

Al op heel jonge leeftijd ontwikkelde René Van Echelpoel een uitgesproken belangstelling voor al datgene wat zich in de natuur afspeelt. Hij was al snel gefascineerd door de fotografische technieken die het hem moesten mogelijk maken zijn persoonlijke natuurbeleving zo gedetailleerd mogelijk op beeld vast te leggen.

Aanvankelijk fotografeerde René Van Echelpoel vooral in natuurgebieden in zijn geboortestreek "De Kempen", maar gaandeweg werd zijn actieterrein meer en meer uitgebreid tot over de landsgrenzen heen.

René: "Met grote regelmaat trek ik in alle seizoenen naar diverse natuurgebieden in België, naar de Zeeuwse eilanden, de Veluwe en Friesland in het hoge noorden van Nederland, naar het Eifelgebergte in Duitsland, alsook naar Frankrijk en Oostenrijk. Het zijn allemaal streken en gebieden met een eigen karakter en biotoop en met een specifieke fauna en flora."

"De leegte, de stilte, de grootsheid maar bovenal ook de schoonheid van de natuur is mij tot op vandaag bijzonder blijven boeien en mijn steeds groeiende belangstelling voor alle facetten van de natuur heeft mijn ambitie om al die pracht tot in detail op beeld vast te leggen, altijd maar meer en meer vorm gegeven."

"Ontelbare uren vrije tijd, ontzettend veel geduld, uren observatie in bos in veld en niet zelden een flinke dosis geluk, hebben zich doorheen vele jaren vertaald in een ruime collectie foto's, die op de dag van vandaag is uitgegroeid tot een echt levenswerk."

René presenteert een selectie foto's met landschappen, vogels, zoogdieren en een aantal macro-foto's van bloemen, insecten, libellen en vlinders. De prachtige foto's geven een duidelijk beeld van hoe indrukwekkend mooi en boeiend de natuur, vooral ook in onze onmiddellijke omgeving, toch wel is. Zijn inzet en kunde gingen niet onopgemerkt voorbij. Zo wordt zijn werk alom geprezen, vooral in het buitenland.

Overzicht lezingen

VRIJDAG 4 DECEMBER 2015: DE KEMPEN HONDERD JAAR GELEDEN

In ruim anderhalf uur neemt Marc Smets ons vrijdag 4 december met zeldzaam mooie foto's van Leonard Misonne, Adeline Boone en vele anderen mee op reis in de tijd. Marc Smets is conservator van het Turnhouts Vennengebied.

Duizenden jaren was heide de spil van een vernuftig landbouwsysteem tot kunstmest de heide overbodig maakte. De mens leefde van en in de natuur en moest haar grenzen respecteren. We bekijken verdwenen landschappen en hoe deze gevormd werden door de Kempenaar. Welke planten, vogels, insecten en vissen kwamen toen in onze streek voor en zijn nu verdwenen? We bekijken ook de maatschappelijke context en laten ons verrassen door de resultaten van een recente doctoraatsstudie. De teletijdmachine van de Kempen staat klaar.



VRIJDAG 18 DECEMBER 2015: IS BIODIVERSITEIT 'HOT' ? DOOR KOEN LEYSEN

Biodiversiteit staat al jarenlang onder zware druk. Nu komt daar nog eens de klimaatverandering bovenop. Maar is biodiversiteit ook iets waard? Verandert het klimaat wel écht en hoe komt dat? En wat zijn dan de gevolgen hiervan voor de mens? En hoe reageert de natuur op dit alles?

Overzicht lezingen

VRIJDAG 15 JANUARI 2016: HET 'ANDERE SPANJE' EN MACEDONIË - ERIK RAES

Spanje is meer dan Costa's en lange zandstranden. Het is ook een land van prachtige natuur met uiteenlopende fauna en flora, monumentale steden en vergeten bergdorpen, cultuur en levendige tradities. Peggy en Erik bezoeken dit heerlijke land regelmatig en willen dit graag delen.

Macedonia, voor velen een ongekende Balkanparel die vroeger deel uitmaakte van het voormalige Joegoslavië. Ook hier proberen ze je warm te maken voor een volgende vakantiebestemming boordevol natuur en cultuur.

VRIJDAG 29 JANUARI 2016: DARWIN DOOR PROFESSOR TOM ARTOIS

Weinig wetenschappelijke theorieën hebben zo'n enorme impact gehad op het menselijk denken als Darwins evolutietheorie. Maar wat is nu eigenlijk 'evolutie' en wat houdt die theorie eigenlijk in? Hoe werkt natuurlijke selectie? Hoe ontstaan nieuwe soorten?

Op al deze vragen gaat prof. dr. Tom Artois dieper in. Hij belicht de historische achtergrond en gaat ook in op andere minder klassieke vragen. Was Darwin wel zo uniek met zijn gedachten? Was het toeval dat Darwin net op dat moment de evolutietheorie kon uitwerken? Kortom een buitenkans voor iedereen die meer wil weten of meepraten en discussiëren over de grondslag van alle leven.

VRIJDAG 12 FEBRUARI 2016: "VIA HET DORRE DJIBOUTI, OVER DE HOOGVLAKTEN VAN ETHIOPIË NAAR HET GROENE UGANDA" DOOR JAN MEYERS

Drie landen: Djibouti, Ethiopië en Uganda. Twee reizen langs de riften die deze drie landen verbinden. Elke regio met zijn eigen cultuur, landschappen, fauna en flora. Via de Afar depressie in Djibouti reist Jan terug met u mee over de noordelijke hoogvlakten van Ethiopië om te eindigen in de groene parel Uganda.

Darwin net op dat moment de evolutietheorie kon uitwerken? Kortom een buitenkans voor iedereen die meer wil weten of meepraten en discussiëren over de grondslag van alle leven.

Overzicht lezingen

VRIJDAG 26 FEBRUARI 2016: 'TONGA SOA', WELKOM OP MADAGASCAR DOOR RIET DE STROOPER

Rondtrekken op dit rode eiland is je onderdompelen in een andere wereld, een reis terug in de tijd. Het eiland splitste zich 165 miljoen jaar geleden af van Afrika en 80 miljoen jaar later raakte het volledig geïsoleerd doordat India verder noordwaarts afdreef.

Hierdoor is een geheel eigen palet aan dieren en planten ontstaan met bijzondere endemische soorten waarvan de lemuren wel het bekendst zijn.

Vele soorten van kameleons, gekko's en orchideeën tref je alleen op Madagascar aan. De 'allee des baobab', bij zonsopgang en -ondergang is een streling voor het oog en fel gegeerd door menig fotograaf. Door de centrale bergrug die over het eiland loopt kent Madagascar een afwisselend landschap; groene hoogvlakten, regenwouden, savannen en spectaculaire kalksteenformaties. Madagascar kent tevens kleine bounty eilanden omringd door een azuurblauwe zee.

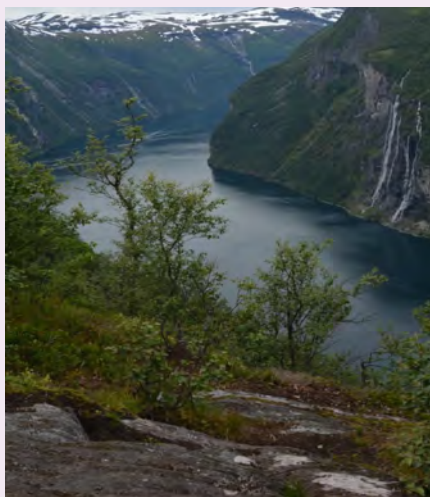
In 2014 reisde Riet in beperkte groep doorheen een prachtig stukje van dit heel bijzondere eiland en ontmoeten we een zeer hartelijke bevolking.



Overzicht lezingen

VRIJDAG 11 MAART 2016: NOORWEGEN DOOR BART ROYENS EN KAROLIEN VERSCHUEREN

Noorwegen,
Land van sneeuw en ijs,
Van steenmannetjes en trollen,
Van hoge bergen en diepe fjorden,
Van glinsterende gletsjers en groene dalen,
Van spiegelgladde meren en woeste watervallen,
Van lange dagen en korte nachten,
Van regen en kou en heerlijk verwarmende zon,
Land van uitersten ...



Bart en Karolien nemen jullie mee op hun doorheen
Zuid-Noorwegen, van Alesund tot Kristiansand.

Snaken van de natuur Ingrid en Bruin voor het raam

I Wat doe jij?
B Ik kijk naar buiten.

I Waarom zit je te mekkeren?
B Ik zie iets.

I Wat zie je dan?
B Een albatros.

I Een albatros? Waar? Waar?
B Daar bij de vijver, een hele dikke.

I Dat is geen albatros, dat is een mus.
B O ja? Nou vooruit dan, een mus.

I Dat is anders lang niet hetzelfde.
B Ach, ik houd van alle vogels.

Rudy Kousbroek

Cursus Vogels

Welke vogel duikt daar in het water? Welke muzikant verschuilt zich in mijn tuin? Kenners zijn we allemaal op het einde van 2016!!!

Tekst: Koen Leysen

Beeld: Wim Verschraegen

De meest complete vogelcursus ooit...

Een ontspannende hobby voor natuurliefhebbers: vogels spotten, leren kennen en herkennen. Steeds meer mensen geraken in de ban van vogels. Bij het Grote Vogelweekend tellen al meer dan 14.000 Vlaamse gezinnen de vogels in hun tuin!

Met deze cursus dompelen we jullie onder in een vogelbad. Deze jaarcursus is eerder gericht op beginners, maar ook gevorderden zullen er nog heel wat



Uitstap weidevogels © Wim Verschraegen

van opsteken. De cursus bestaat uit 16 theorielessen en 9 excursies waaronder twee dagtochten. De lessen worden gegeven door een professionele lesgever van Natuurpunt Educatie die ons tevens begeleidt op alle excursies. Theorielessen op donderdagavond van 19u30 tot 22u15.

De excursies zijn tijdens het weekend en zijn meestal in de Kempen. De dagtochten voeren ons naar de Ardennen en naar de omgeving van het Verdrongen Land van Saefthinghe.

Inschrijving voor de cursus kan via bc.deklapekster@natuurpunt.be, maar is pas geldig na overschrijving van het cursusgeld op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360. De kostprijs voor leden bedraagt € 175, niet-leden betalen € 200.

Als je als niet-lid 202 euro betaalt, heb je er ineens een lidmaatschap bij!



Grutto op weipaal © Remy Remmerswaal



Crelan

Kantoor Marc Melis

Worteldorp 26 ** Wortel

t 03 385 54 01



✉ marcmelis4@skynet.be

FSMA nr 63.261 A-B

Voor al uw bankzaken
en verzekeringen!



JANSSSENS

JANSSSENS

hout platen interieur
www.janssensenjanssens.com

Gecertificeerd bedrijf voor duurzaam bosbeheer!

Tel 03 314 70 96 hoogstraten@janssensjanssens.com | ma - vr 08-12u & 13-18u | za 09-12u



De Nacht van de Vleermuis



Verkenning van den Rooy met het oog op de openstelling



Elke maandag beheerswerken!



De zeiswerkgroep voor het eerst in actie.

De afgelopen maanden deden we...



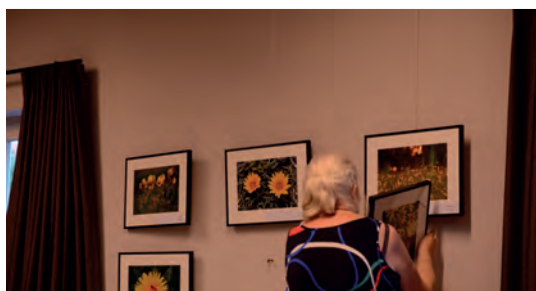
Klinken op een geslaagde 1000-soortendag



Een hop te gast in de vallei van het Merkske



JNM op werkkamp



Foto's vervangen voor de nieuwe tentoonstelling



Big jump, voor het laatst?



Fotowerkgroep op zoek naar mooie kiekjes



Vlinderwandeling in de Kolonie



Natuurpunt organiseert toegang Antilliaanse Feesten

wandelen, natuurbeheer, genieten, ...



Slechtvalken geringd



Jonge slechtvalken vliegen uit



Inkom Antilliaanse Feesten

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten of bijzondere waarnemingen in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En mischien ook in deze overzichtsrubriek!

Grauwe ganzen in de kijker

Foto's Wim Verschraegen, Geert Brosens

Het is nu nauwelijks voorstelbaar dat de grauwe gans nog geen drie decennia geleden een zeer zeldzame broedvogel is geweest, die plaatselijk zelfs werd uitgezet om te voorkomen dat de soort zou verdwijnen.

Soepganzen

Rond 1910 is de grauwe gans als broedvogel in de Benelux uitgestorven. Alleen in de winter waren er grauwe ganzen die afkomstig waren uit Noordwest Europa. In de periode 1910 tot 1950 waren er alleen incidenteel broedgevallen in Friesland. Rond 1950 kwam hij terug met de ontwikkeling van de IJsselmeerpolders, waar de vogel broedde in uitgestrekte rietmoerassen. In 1971 waren daar tien broedparen.

Nadien begon de grauwe gans ook te broeden in het Nederlandse rivierengebied en in Vlaanderen (het Zwin) en geleidelijk op steeds meer geschikte plaatsen. Rond 1975 waren er in Nederland al 100 tot 150 broedparen, in 1982 250 paar, in 1990 1250 paar. Daarna bleef de populatie groeien, sinds 2000 zelfs met 19% per jaar. Lange tijd was het de broedvogel die

het snelst in aantal toenam. In 2005 schatte SOVON de broedpopulatie op 25.000 paar. Gedomesticeerde en weer verwilderde grauwe ganzen (een witte, een bruine en een gecombineerde variant) gaan als 'soep-gans of Anser unox' door het leven en kunnen op de meest bizarre plaatsen aangetroffen worden, ook tussen wilde grauwe ganzen. Deze vogels zijn vaak minder schuw en vertonen een afwijkende poot- of snavelkleur of een verenkleed dat niet overeenkomt met de wilde grauwe gans.

Overwinteraars

De aantallen overwinterende grauwe ganzen zijn ook spectaculair gestegen. Het gemiddelde aantal overwinteraars in 2000 was 50.000 exemplaren, in het seizoen 2009/10 naderde dit gemiddelde de 200.000. In november 2010 lag het maximum aantal aanwezige wintergasten rond de 487.000.

Vermoed wordt dat de toename van de grauwe gans samenhangt met het toegenomen gebruik van kunstmest. Grauwe ganzen zijn echte grazers, die baat hebben bij mals, goed verteerbaar gras.

Kenmerken

De grauwe gans is een grote grijze watervogel met roze poten. Hij heeft zwarte vlekjes op de buik. De kop is lichtgrijs, de voorvleugel is grijswit (in devlucht is dit een typisch kenmerk). De snavel kan roze (oostelijke ondersoort, *Anser anser rubirostris*) of oranje (westelijke ondersoort, *Anser anser anser*) zijn. Het is een herbivoor en het is ook een zogenaamde



Grauwe ganzen in Texel © Wim Verschraegen



Vlucht grauwe ganzen © Geert Brosens

deeltrekker. Sommige vogels trekken weg, sommige blijven in het broedgebied. In Nederland en Vlaanderen overwinteren grauwe ganzen uit Noord-Europa. De lichaamslengte bedraagt 75 tot 90 cm en het gewicht varieert tussen 3 en 4 kg.

Leefgebied

Moerasgebieden met riet en eilanden vormen een ideale omgeving voor grauwe ganzen. Ook in moerasbossen met elzen en wilgenstruweel voelt de soort zich thuis. Het nest wordt op de grond gemaakt, bij voorkeur op eilanden, en bestaat uit een verzameling van plantenmateriaal uit de omgeving. Wanneer er weinig geschikt materiaal voorhanden is wordt volstaan met een ondiepe kuil.

Beheerder van natuurgebieden

Tijdens de rui waarin de gans niet vliegen kan, zoekt de gans een goed heenkomen in rietlanden. Ze kunnen dan zo veel riet (vooral de wortelstokken van het riet) consumeren dat de verlanding door riet wordt tegengegaan.



Grauwe ganzen © Geert Brosens

De Oostvaardersplassen waren in eerste instantie bedoeld als ganzenreservaat. In het Verdrongen Land van Saefthinghe foerageren 's winters jaarlijks tienduizenden grauwe ganzen op de knolletjes van zeebies. Hierdoor wordt de monotone zeebiesvegetatie terug gezet in de successie en maken zij (tijdelijk) plaats voor soortenrijkere vegetaties.

Hoekse Waard

De busuitstap naar de Hoekse Waard wordt een ideale gelegenheid om kennis te maken met de grauwe gans, maar ook andere ganzensoorten zullen we kunnen waarnemen. De Hoekse Waarde is een waterrijk rivierengebied en ligt onder de Europese vogeltrekroute.

(Meer info over de busreis naar de Hoekse Waard vind je verder in deze Bieteut.)

Bron Vogelbescherming Nederland/Wikipedia



Foeragerende grauwe ganzen © Geert Brosens

Busuitstap Hoekse Waard

Onze contacten met Nederlandse natuurverenigingen in de regio werken kruisbestuivend. Zo kunnen we op **zondag 24 januari** kennismaken met de Hoekse Waard, en dit onder leiding van gidsen Joop en Rob.

Spindotter

De Hoeksche Waard is een eiland van ca 30.000 ha dat tussen de rivieren Hollands Diep-Haringvliet, Spui, Oude Maas en Dordtse Kil ten zuiden van Rotterdam ligt.

De Oude Maas (verlengstuk van de Rijn) is een "zoetwatergetijd rivier". Dat betekent dat terwijl het zoetwater blijft er toch door eb en vloed een getijverschil van ca 1,5 meter veroorzaakt wordt. Dat heeft een bijzondere effect op planten, vogels en dieren. Zo gedijt de "spindotter" hier goed.

De Hoeksche Waard is vanaf ca 1500 geleidelijk aan ingepolderd. De dooradering met de oude kreklopen is daar een kenmerkend restant van. Bijna alle oevers en voormalige gorzen aan de buitenkant van de Hoeksche Waard en het eiland Tiengemeten zijn de laatste 30 jaar natuurgebieden geworden. Ook de oude kreklopen werden ingericht als natuurlijke verbindingzone en voor waterberging.

Terwijl er van oorsprong grote verstedelijkings- en havenplannen vanuit Rotterdam/Rijnmond waren voor dit vruchtbare landbouwgebied is er door in-

zet vanuit de streek steeds meer natuur gekomen en kreeg de Hoeksche Waard uiteindelijk van het parlement de status van Nationaal Landschap.

Als "eiland" ligt de Hoeksche Waard in een waterrijk rivierengebied én bovendien onder de Europese vogeltrekroute. De verscheidenheid aan vogels –zoals ganzen– is dan ook groot.

De Vereniging Hoekschewaards Landschap (ca 1700 leden) heeft veel draagvlak in de streek en beheert twee bezoekerscentra: het NLC in Numansdorp en de voormalige zalmvisserij Klein Profijt in Oud Beijerland.

Programma

8u: vertrek aan de Klapekster

9u15: ontvangst/koffie in Nat. Landschaps Centrum Numansdorp (NLC), inleiding over Hoeksche waard.

9u45: op pad naar natuurgebieden. (Oude Land van Strijen, Oeverlanden van de Hoeksche Waard of Korendijkse Slikken - afhankelijk van info over ganzen/vogels op dat moment)

12u : Bezoekerscentrum Klein Profijt van Hoeksche Waards Landschap aan de Oude Maas (Oud Beijerland). Picknick -lunch en toelichting over vereniging en herstel oude Zalmvisserij.

13u30 : bezoek vogelgebied aan Oude Maas (zoetwatergetijd rivier), (Barendrechtse Bruggenhoofd, Geertruida Agatha polder, Groot Koninkrijk, etc.)

16u45 retour via Breda

18u: terug in Hoogstraten.

INSCHRIJVEN

Via bc.deklapekster@natuurpunt.be (inschrijving geldig na betaling)

10 euro voor leden, 20 euro voor niet-leden.
Meebrengen: laarzen, verrekijker en picknick.


 The poster features a background of blurred, warm-toned bokeh lights in shades of orange, yellow, and blue, suggesting a festive night scene. The text 'ANTILLIAANSE' is in large, bold, white capital letters. Below it, 'feesten' is written in a large, white, cursive script font, flanked by two horizontal white lines. Underneath 'feesten', the words 'caribbean festival' are written in a smaller, white, lowercase sans-serif font. At the bottom of the poster, the dates '12/13 AUGUSTUS 2016' are displayed in large, white, bold, sans-serif capital letters.

ANTILLIAANSE feesten caribbean festival

12/13 AUGUSTUS 2016

VRIJWILLIGERSVACATURES

TAPPERS Hou je van sociale contacten? Zie je het wel zitten om regelmatig een keer achter de toog plaats te nemen en de bezoekers te bedienen en informatie te geven? Dan ben je onze man/vrouw voor het open houden van De Klapekster!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be.

NATUURWERKER Geen zittend gat en zeker ook niet tuk op vergaderingen? Gewoon blik op oneindig en gaan! Buitenlucht en samen werken in de natuur en de bossen! Elke derde zaterdag van de maand organiseren we beheerswerken in één van onze gebieden. Elke week kan je ook meewerken met de ploeg die maandagvoormiddag de handen uit de mouwen steekt. Info: egroenendijk@telenet.be

REDACTIELID Een vlotte pen? Handig met de fotocamera? Misschien wel passioneel bezig met InDesign of mogelijk heel nieuwsgierig naar hoe het werkt? Misschien hanteer je vlot de tekenpen of schrijf je gedichten, wetenschappelijke artikels? We hebben de indruk dat je deel zou kunnen uitmaken van ons redactieteam. Info: mvanopstal@telenet.be

TUINMAN/VROUW Groene vingers en regelmatig wat tijd over om in een bloementuin te werken? Bezoekerscentrum De Klapekster beschikt over een mooie tuin. We houden dat graag zo en kunnen je diensten zeker gebruiken. Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be



ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u
Zat: 9u30 - 17u
Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u
Zat: 9u - 17u
Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

Vrienden van de natuur moord in Kuderewszczyzna

wat bij late aankomst wel gemeend

hoog en onder dak, een prima keus

leek op een witte broedende eend

bleek een ooievaar majestueus

op een ronde baal stro zonder gêne

heersend als in zijn nest, vriend van

mens hond kat, lachend met La Fontaine

hij at als de vos uit een platte pan

lever vleugel kippenhart zacht en wak

's avonds zag iedereen wat ontbrak

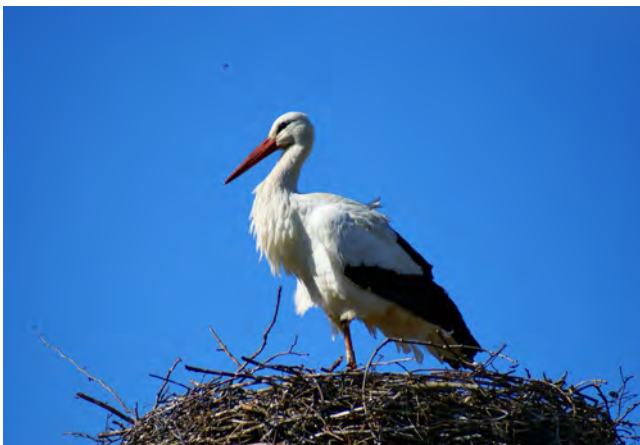
geen ooievaar meer onder de nok

de boswachter liep zwaaiend met zijn stok

iedereen ontweek en niemand die sprak

de hond zat opgesloten in zijn hok

augustus 2014



Contact

Natuurpunt Markvallei



Voorzitter

Drej Oomen
drej.oomen@telenet.be



Ondervoorzitter - beleid

Bart Royens
bart.karolien@scarlet.be



Klaepkster - financieën

koen verschueren
koen.verschueren1@telenet.be



Redactie

Marc Van Opstal
mvanopstal@telenet.be



Beheer

Edwin Groenendijk
egroenendijk@telenet.be



Studiewerkgroepen

Vacant ! Vrijwilliger gezocht.

Contact

Naam van de Afdeling



Secretaris

Jee Van Loock
jee.van.loock@gmail.com



Natuurgidsen

Luc Van Dun
luc.van.dun@telenet.be



Coördinator Klapekster

Chris van Boxel
bc.deklapekster@natuurpunt.be



Aankopen

Jos Martens
woningenmartens@hotmail.com



Beheerder Den Rooy

Stijn Leestmans
stijnleestmans@gmail.com



Beheerder

Bart Hoeymans
bart.hoeymans@hotmail.com



Lempe uura tuinhaard



Mooie praktische tuinhaard uit cortenstaal bestaande uit haard, schoorsteen en 2 makkelijk uitneembare roosters. Warmte en gezelligheid rond het vuur.

Accessoires beschikbaar:

Spiezenhouder met 5 spiesen, gebogen schoorsteen, wielenset.



Verkoopprijs €495,-

Meer informatie:

Bezoekerscentrum De Klapekster
bc.deklapekster@natuarpunt.be

of

Edwin Groenendijk
egroenendijk@telenet.be
0478 684628

